

Университетите в България – ВЪЗМОЖНОСТИ за развитие

Институт за пазарна икономика

Юни 2022 г.

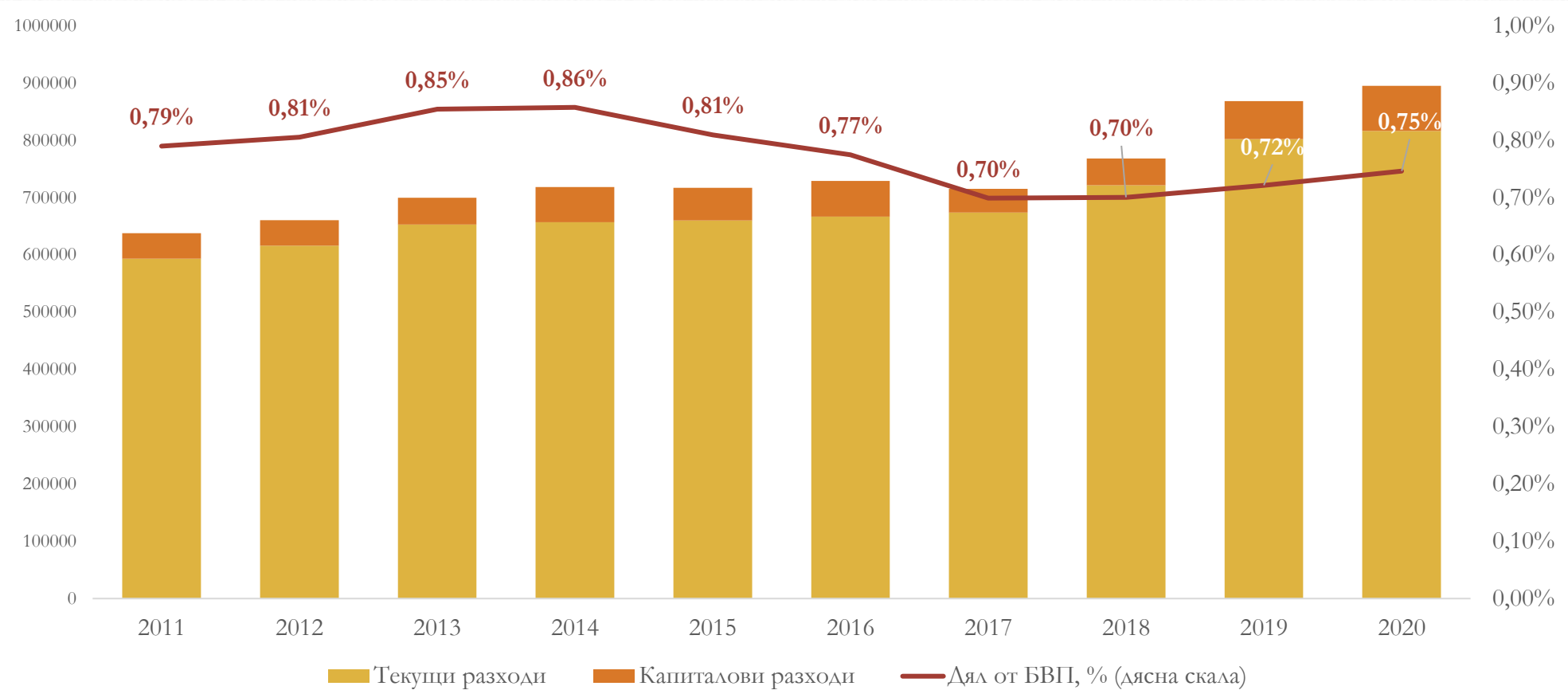
Акценти

- Процесът по обединения на университети в световен мащаб се засилва
- Сливанията са средство за подобрене на резултатите
- Те се подчиняват на различни цели
- Университетите в България са разнообразни - различават се помежду си по мащаб, по цели и резултати
- Процесът може да се съобрази с различията

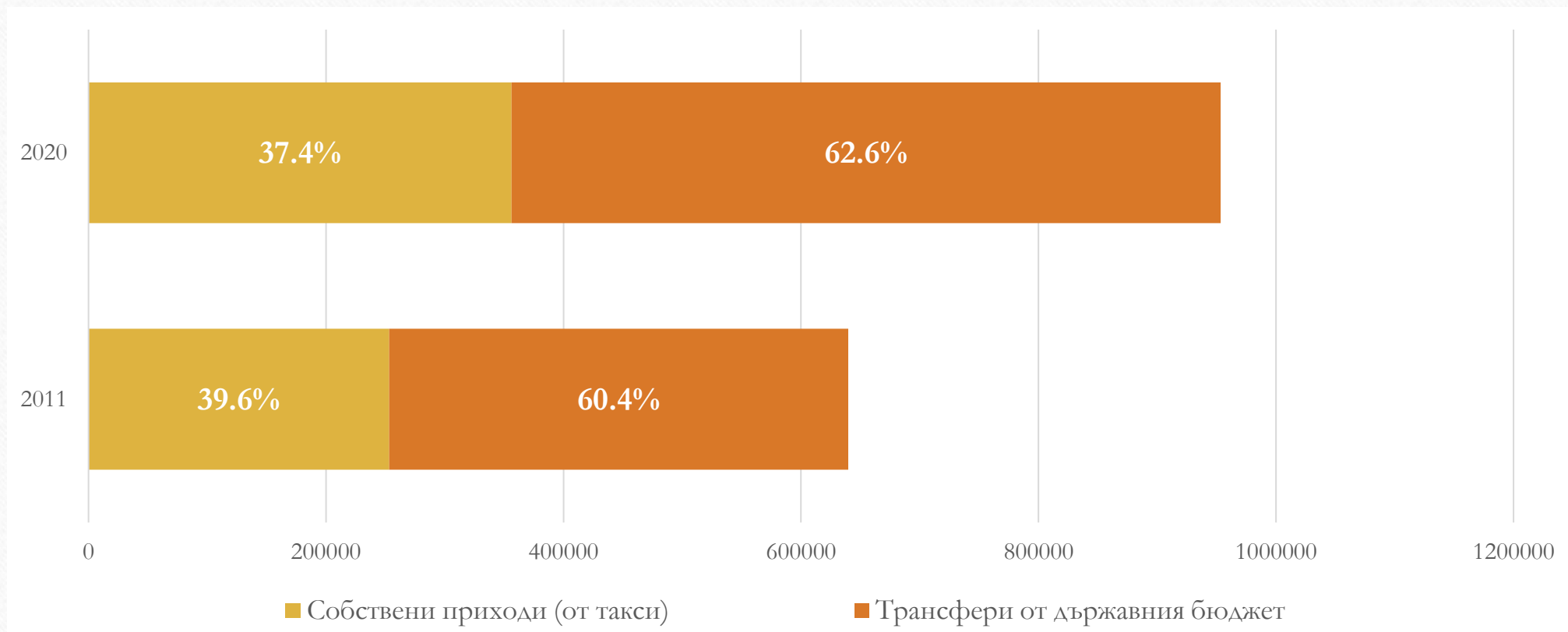
Контекст: разходи за висше образование

Източник: КФП

Структура на приходите на ДВУ – собствени средства срещу трансфери

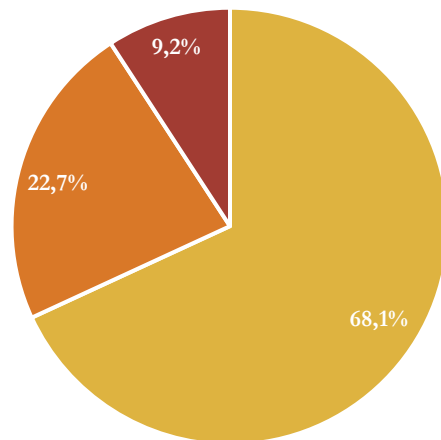
Източник: КФП

Структура на разходите на ДВУ – малки срещу големи

Разпределение на университетите според трансфера

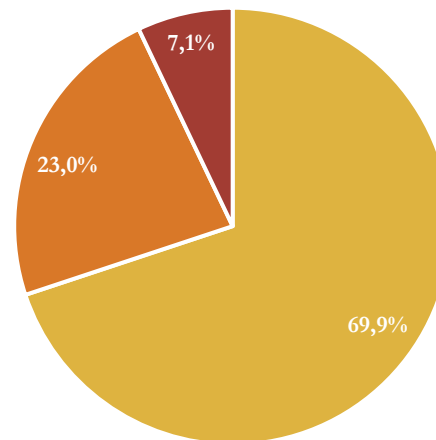
Източник: Закон за държавния бюджет за 2022 г.

- Група 1 - първите 13 "най-големи"
- Група 2 - вторите 13
- Група 3 - третите 12 "най-малки"

Разпределение на университетите според броя студенти

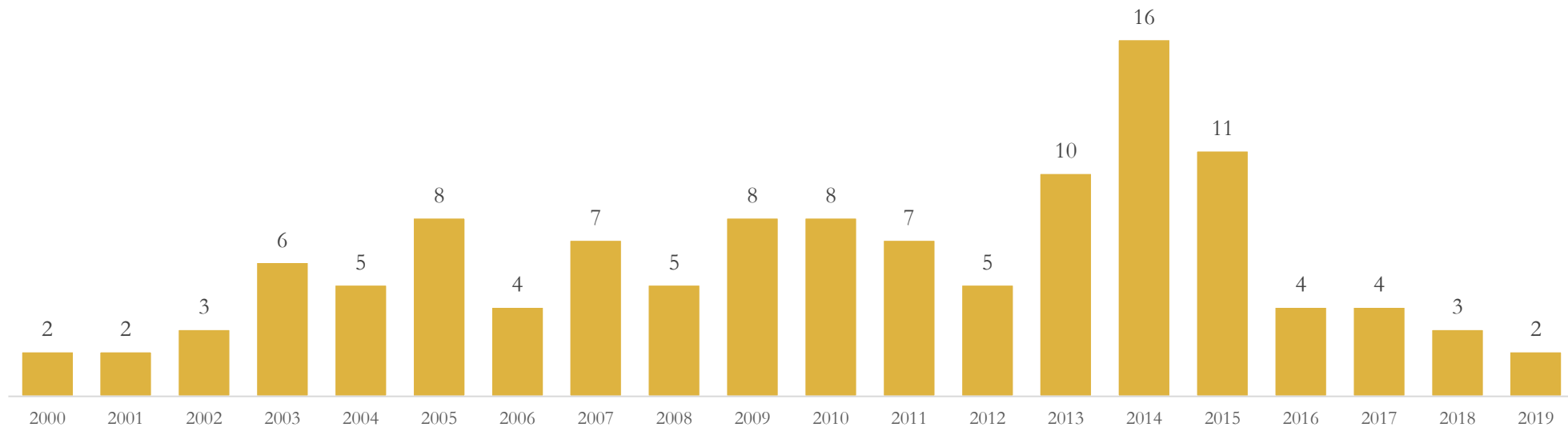
Източник: РСВУ

- Група 1 - първите 13 "най-големи"
- Група 2 - вторите 13
- Група 3 - третите 12 "най-малки"

Сливанията и обединенията по света

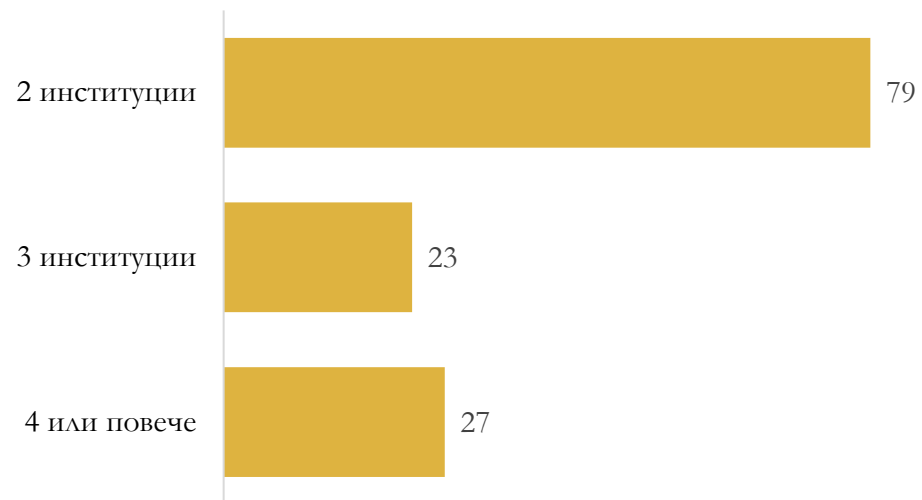
Сливания на университети в ЕС
Източник: Европейска асоциация на университетите

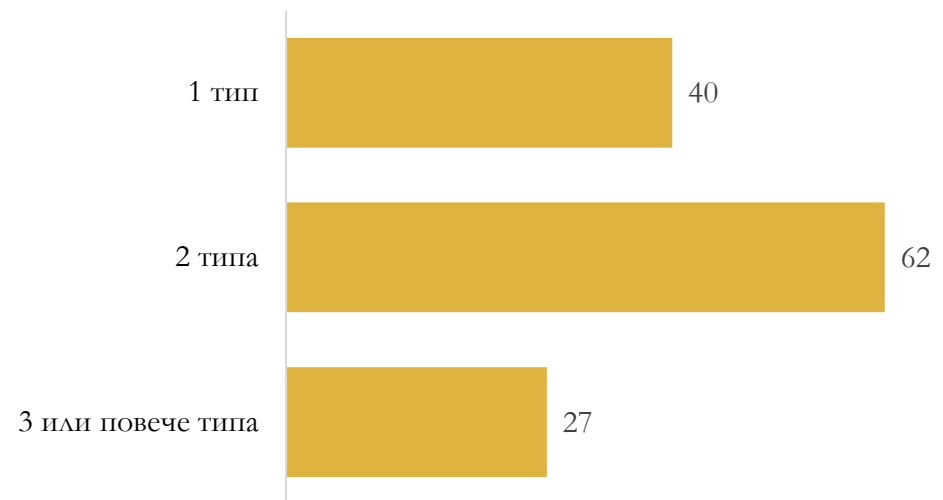
Видове сливания

Източник: Европейската асоциация на университетите

Според броя участници

Според вида институции

Обединения в зависимост от целта

(1) Подобряване на финансовото състояние

- Типично за обединенията на ВУЗ в САЩ, Великобритания, Гърция, Испания
- Често има връзка с демографските процеси, моделите на финансиране и икономически процеси в страната
- Основава се на принципите на синергията, икономии от мащаба и съкращаване на дублиращи се дейности, особено в администрирането

Обединения в зависимост от целта

(2) Реакция срещу демографски процеси

- Много често срещана цел - Япония, САЩ, Естония, Уелс
- Намалването на населението води до по-малък брой студенти и оттам – затруднено финансиране, поддръжка и възпроизводство на инфраструктура, намаляване на инвестиции
- Често е свързано с намаляване на броя на ВУЗ и с „отваряне“ на университети чрез международни програми

Обединения в зависимост от целта

(3) Подобряване на международното класиране

- Типично за клъстерите във Франция, Финландия, Белгия
- Често е свързано с повишаване на стандартите за преподавателска и научна дейност
- Обикновено участват институции от различен тип – университет, колеж, научна организация

Обединения в зависимост от целта

(4) Подобряване на научната дейност

- Една от основните цели при сливанията във Финландия, Франция, Белгия
- Има връзка с целта за подобряване на международното класиране, но не само
- Свързана е с по-добра разпознаваемост на учените, възможности за създаване/участие в големи проекти, по-добро финансиране за наука

Ефекти от сливанията

- Върху качеството на обучението
- Върху преподавателската дейност
- Върху научните резултати
- Върху финансовите резултати

ИЗВОДИ

- Ясна стратегическа цел
- Времеви хоризонт
- Отлична комуникация
- Специфичен ресурс

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО!

д-р Петя Георгиева, Лъчезар Богданов

Институт за пазарна икономика

www.ime.bg